

KESSULAIU LINNUSTIK 1991. AASTAL

Jaanus E l t s
EOÜ, pk. 227, Tartu EE2400

Kessulaid on suhteliselt suur saar keset Suurt väina, pindalaga 171 ha. 1991. aastal elas saarel pidevalt vaid majakavaht oma perega. Suvel külastas saart aga täiendavalt veel suur hulk inimesi. Saarel peetavad koduloomad (veised, lambad, aga ka koerad) liikusid kõikjal vabalt ringi. Ilmselt just seepärast kohtas Kessulaiul väga vähe poegadega partlasi. Osa endistest heina- ja põllumaadest on kadakaid täis kasvanud. Kunagisi majakohti tähistavad vaid suured vanad lehtpuud.

Autor viibis Kessulaiul 19.06.-26.06.1991 koos Elle Roosaluste poolt juhendatud taimekaardistajate rühmaga. Siinkohal avaldan E.Roosalustele tänu kutse eest osaleda sellel toredal ekspeditsioonil.

Põhiline osa materjalist koguti igapäevastel uurimisretkedel mööda saart. Laululindude arvukuse täpsemaks hindamiseks sooritati 25. juunil spetsiaalne hommikune (kell 5.15-6.35) piiramata laiussega transektloendus.

Kokku kohati saarel 51 liiki linde, neist 29 registreeriti pesitsejatena. Kessulaiu arvukaimaks haudelinnuks osutus metsvint, järgnesid karmiineevike ja salu-lehelind. Allpool on esitatud Kessulaiu ja selle rannikuvee liiginimestik koos registreeritud paaride arvu ja märkustega.

1. Kormoran. Rannikuvees toitumas ning puhkamas kuni 8 is.
2. Kūhmnokk-luik. Toitumas 2 paar.
3. Ristpart. 2 paari poegadega ja 6 paari toitumas.
4. Sinikael-part. 3 p. toitumas, lisaks kuni 3 isaslindu.
5. Tuttvart. 1 pesakond ja toituvad salgad.
6. Hahk. Kuni 5 pesakonda ja hulgaliselt emaslinde koos üksikute isaslindudega.
7. Tõmmuvaeras. Üksikud salgad toitumas.
8. Sõtkas. Üksikud salgad toitumas.
9. Rohukoskel. Kuni 4 p. toitumas.
10. Hiireviu. 1 is. toitumas.
11. Välja-loorkull. 1 is. toitumas.
12. Merisk. Toitumas kuni 6 p.
13. Liivatüll. 3 p. toitumas.
14. Punajalg-tilder. 3 p. toitumas.
15. Metskurvits. 1 isaslind mängulennul.
16. Naerukajakas. Pidevalt toitumas.

17. Merikajakas. Pidevalt toitumas.
18. Hõbekajakas. Pidevalt toitumas.
19. Kalakajakas. Pidevalt toitumas.
20. Jõgitiir. Pidevalt toitumas.
21. Randtiir. Pidevalt toitumas.
22. Väiketiir. Toitumas kuni 3 is.
23. Kaelustuvi. 2 p.
24. Põldlõoke. 7 p.
25. Suitsupääsuke. 4 p.
26. Linavästriik. Vähemalt 6 p. Pesitseb panga lõhedes, kiviaedades ja -ehitistes.
27. Võsaraat. 11 p. (neist 7 tihedas kadastikus).
28. Punarind. 4 p.
29. Ööbik. 2 p.
30. Muustrastas. 6 p.
31. Laulurastas. 2 p.
32. Aed-roolind. 1 p. majakavahi aias.
33. Võõt-põõsalind. 3 p.
34. Väike-põõsalind. 10 p.
35. Pruunselg-põõsalind. 7 p.
36. Aed-põõsalind. 1 p.
37. Väike-lehelind. 3 p.
38. Salu-lehelind. 14 p.
39. Pöialpoiss. 4 p.
40. Hall-kärbsenäpp. 1 p.
41. Rasvatihane. 2 p.
42. Punaselg-õgija. 3 p.
43. Hallvares. 1 p.
44. Ronk. 1 p. (kahe pojaga, pesitsemajakatornis).
45. Kuldnokk. Pidevalt toitumas 24 isendiline salk. 25. juunil lisandus neile umbes 200 is. salk.
46. Metsvint. 22 p.
47. Rohevint. 3 p.
48. Siisike. 4 p.
49. Karminleevike. 14 p.
50. Leevike. 1 p.
51. Talvike. 9 p.

BIRDS OF THE ISLAND KESSULAIID IN 1991

The island Kessulaid is located in the middle of the Suur väin. The area of the island is 171 ha. Only the family of the lighthouse keeper lives permanently in the island. Dogs, cattle and cheep roam about the island freely. A part of the former fields and grasslands have overgrown with the juniper. The author visited the island in the period of 19.06.-26.06.1991. Major part of the data was gathered during daily walks in the island. The number of passerines was recorded in a transect with unlimited width in the morning of 25 June (from 5.15 a.m. to 6.35 a.m.). 51 species of birds were recorded in the island, 29 of which were breeding birds. The most numerous species was the Chaffinch, followed by the Scarlet Grosbeak and the Willow Warbler.

POMBRE LIIVAKARJÄÄRI LINNUSTIK 1994. AASTAL BIRDS OF THE POMBRE SAND QUARRY IN 1994

Endel E d u l a
Malmi 8-24, Viljandi EE-2900

Pombre liivakarjäär paikneb Viljandi maakonnas, Viljandi linnast lõunas (UTM ruut ME1 d3) Kõlujärve lähedal. Materjaliks on peamiselt liiv. Karjäär kuulus KEK-ile, 1994. aastal kasutati karjääri vähe, kuigi liivavaru veel jätkub. Karjääri vanemale osale on kasvanud pajuvõsa ja rohttaimestikku, kuid enamuse maa-alast on taimestumata. Madalamas osas on märga, kividega maapinda, ning umbes 1/5 karjääri pindalast katab järveke. Ligikaudu veerand veekogust on väga madal (välja ulatuvad mõned suuremad kivid ja pinnasekühmud). Karjääris esineb järske paljandeid, milledest kahes on kaldapääsukese koloonia (ligi 400 pesakoobast), üksikuid pesakoopaid leidub ka mujal.

1994. aasta suvel külastasin karjääri 29. mail, 2. ja 9. juunil ning 6. juulil. Karjääris pesitses kalakajakaid 1 paar, naerukajakaid 3 paari, jõgitiire 7 paari (enamuse rüüstati), sinikael-parti 1 paar, väiketülle kuni 5 paari ja 1 paar tuttvarte (6. juulil oli pesas 4 värsket muna).

Juuli algul olevat siinsel veekogul peatunud ka haned. Kivihunnikul toitis juunis poegi kivitäks. Tõenäolised pesitsejad olid linavästriku ja metskiur, keda võis kohata igal külastusel.